

UTVIKLINGEN I ENKELTE FISKERIER I 2007

1. BUNNFISK NORD FOR 62°N.

1.1 TORSK

1.1.1 KVOTESITUASJONEN I 2007.

Tabell 1: Kvotesituasjonen for 2007:

Land	Kvote
Norge:	199.500 tonn
Russland:	187.500 tonn
Tredjeland:	58.000 tonn
Sum:	445.000 tonn

Av dette kan inntil 16.000 tonn, 8.000 tonn til Russland, hvorav 1.000 tonn ”murmanskorsk” og 8.000 tonn til Norge, hvorav 1.000 tonn kystorsk, disponeres til forsknings- og forvaltningsformål. Dette innebærer at TAC av nordøstarktisk torsk for 2007 inklusiv avsetning til forsknings- og forvaltningsformål er 424.000 tonn, mens TAC for norsk kystorsk er 21.000 tonn.

Avtalen med Russland åpner for å øke kvoten til forsknings- og forvaltningsformål fra 7.000 tonn til 8.000 tonn, man fant imidlertid det tilstrekkelig å videreføre kvoten på 7.000 tonn. Dette innebærer en disponibel kvote for norske fiskere på 192.500 tonn.

Den norske kvoten er fordelt med 56.903 tonn (29,56 %) til trål og 135.597 tonn (70,54 %) til konvensjonelle redskaper.

1.1.2 REGULERINGSOPPLEGGET OG UTVIKLINGEN I FISKET

Tabellen nedenfor viser gruppekvoter, oppfisket kvantum og restkvote per 14. mai (uke 19). Alle grupper er regulert med fartøyskvoter i utgangspunktet, eventuelle tillegg er gitt som maksimalkvoter.

Tabell 2:

Grupper	Gruppekvote	Oppfisket kvantum	Rest/overfiske (tonn)
Trål	56.903	21.398	35.505
Over 28 meter	17.370	7.207	10.163
Lukket gruppe	105.345	103.526	1.819
Under 10 m ¹	17.898	13.208	4.690
10 – 14,9 m ¹	39.420	43.785	- 4.365
15 – 20,9 m	21.659	18.668	2.991
Over 21 m	26.368	27.865	-1.497
Åpen gruppe	12.882	11.946	936
Sum	192.500	144.077	48.423

¹ Fartøy med største lengde mellom 10 og 10,99 meter og med hjemmelslengde under 10 meter er plassert i gruppen under 10 meter.

Oppfisket kvantum inkluderer ca 1.000 tonn torsk tatt innenfor avsetningen til forsknings- og forvaltningsformål.

Gruppekvote over inkluderer distriktskvoteavsetningen på totalt 3.484 tonn hvorav 1.896 tonn i torsketrålgruppen, 624 tonn i lukket gruppe over 21 meter og 964 tonn i lukket gruppe 15 – 20,9 meter.

Trålkvoten på 56.903 tonn er fordelt med 56.153 tonn til fartøy med torsketråltillatelse og 750 tonn til dekning av bifangst av torsk for fartøy med seitråltillatelse. Av gruppekvote til fartøy med torsketråltillatelse er 1.896 tonn avsatt til distriktskvote. Trålerne er regulert med fartøykvoter. Etter diskusjonen på Reguleringsmøtet i november fremmet Fiskeridirektøren forslaget om at fartøy med seitråltillatelse ved hver enkelt landing kunne ha en innblanding på til sammen 15 % torsk og hyse regnet i rund vekt av landet fangst, noe som også ble vedtatt. Dette er en forenkling i forhold til bifangstregler som denne fartøygruppen har hatt i tidligere år. Det er så langt i år landet 292 tonn torsk og 1.256 tonn hyse av denne fartøygruppen.

Konvensjonelle fartøy på 28 meter og over er regulert med fartøykvoter innenfor en gruppekvote på 17.370 tonn torsk. Dette utgjør 12,81 % av avsetningen til den konvensjonelle flåten. Per 14. mai er det landet 7.207 tonn, og det gjenstår dermed 10.163 tonn av gruppekvote. Dette er som forventet, da denne fartøygruppen tradisjonelt fisker mesteparten av kvoten på slutten av året.

I lukket gruppe (tidligere kalt gruppe I) beregnes, som i tidligere år, det enkelte fartøys kvote etter fartøyets hjemmelslengde. I årene 2002-2004 ble fartøyene plassert i grupper etter fartøyets største lengde, mens de i årene 2004 – 2006 ble plassert i grupper etter fartøyets hjemmelslengde. Så lenge man har en fartøykvoteregulering med lav overreguleringsgrad, har det liten betydning hvordan fartøyene blir plassert i grupper. Som følge av en effektiv strukturering har en imidlertid de siste årene kunnet ha relativt romslige kvoter spesielt i gruppen under 10 meter. Ordningen med å innplassere fartøyene i grupper etter hjemmelslengde motiverte til å skifte ut til større fartøy, for å bedre kunne utnytte den romslige kvotesituasjonen. Innplassering etter hjemmelslengde medførte således at store og små fartøy konkurrerte innenfor samme kvotegrunnlag. Denne økende grad av kvotemotivert utskifting, spesielt i den minste fartøygruppen, er bakgrunnen for at man i 2007 har valgt å innplassere fartøyene i grupper etter største lengde. Det ble imidlertid lagt til grunn at utskifting av fartøy under 10 meter med fartøy mellom 10 og 11 meter ikke var å anse som kvotemotiverte. Fartøy med største lengde mellom 10 og 11 meter og hjemmelslengde under

10 meter blir derfor fortsatt regulert sammen med fartøy med største lengde under 10 meter (se fotnote i tabell 1).

En slik innplassering etter faktisk lengde medfører at overreguleringen beregnes etter størrelsen på det fartøyet som faktisk er i fiske. Eksempelvis innebærer dette at en utskifting at et fartøy under 15 meter med et fartøy over 15 meter vil få redusert kvote som følge av lavere overregulering.

Gruppekvoteene er beregnet på grunnlag av fartøysammensetningen ved årsskiftet. Utskiftninger som skjer i løpet av året vil således ikke medføre at gruppekvoteene endres, men vil kunne påvirke grad av overregulering i de enkelte reguleringsgrupper. Driftskvoteavtaler som inngås av fartøy som tilhører én lengdegruppe etter faktisk lengde og en annen lengdegruppe etter hjemmelslengde, vil påvirke overreguleringen i de enkelte reguleringsgruppene. Tabellen nedenfor viser overreguleringen ved årsskiftet og den faktiske overreguleringen av fartøykvotene per 14. mai, samt hva den reelle overreguleringen er når en tar hensyn til inngåtte driftskvoteavtaler i 2007:

Tabell 3, Grad av overregulering i beregning av fartøykvotene:

	01.01.2007	14.05.2007	Driftskvoter inkludert
Under 10 meter ¹	68 %	72,2 %	37,3 %
10 – 14,9 meter	26,5 %	24 %	31,7 %
15 – 20,9 meter	10 %	8,5 %	0,5 %
Over 21 meter	2,5 %	4,9 %	16,1 %

¹ Fartøy med største lengde mellom 10 og 10,99 meter og med hjemmelslengde under 10 meter er plassert i Gruppen under 10 meter.

I kolonnen ”Driftskvoter inkludert” er driftskvoteene plassert på mottakende fartøy, altså det som faktisk brukes til å fiske kvoten, mens driftskvoteene ligger på avgivende fartøy på de to foregående kolonnene. Når en tar hensyn til de driftskvoteavtaler som er inngått, er den reelle overreguleringen i enkelte grupper nokså forskjellig fra det som ble lagt til grunn i utgangspunktet. Fartøy som fikk redusert kvote i 2007 i forhold til i 2006 som følge av at fartøyene ble innplassert etter faktisk lengde i år, har i utstrakt grad økt sitt kvotegrunnlag gjennom å inngå driftskvoteavtaler. Bruken av driftskvoter medfører at utnyttelsene av fartøykvotene er noe større enn de ellers ville vært. I tilfeller hvor driftskvoten overføres fra fartøy i en lavere lengdegruppe (etter faktisk lengde) til fartøy i en høyere, virker det imidlertid modererende at kvoten beregnes med overreguleringen til faktiske lengde på mottakende fartøy. Den reduserte overreguleringen gir et lavere uttak enn det man ville hatt dersom kvoten i stedet hadde blitt fisket fullt ut på det avgivende fartøyet.

Per 24. mai er det totalt 2.025 aktive fartøy, mens det er 2.371 deltakeradganger. 346 deltakeradganger er passive i hovedsak på grunn av driftskvoteavtaler.

En har foreløpig valgt å ikke justere gruppekvoteene. På bakgrunn av den bevegelse som har skjedd i flåten, burde imidlertid gruppekvoteene for de minste og de største fartøyene bli justert noe opp. Gruppekvoteene for fartøy fra 10 – 14,9 meter og fra 15 – 20,9 meter burde bli justert tilsvarende ned. Inngåtte driftskvoteavtaler tilsier også en justering av gruppekvoteene.

De som tidligere hadde skiftet ut til et relativt mye større fartøy enn det deres hjemmelslengde tilsa, fikk i år en relativt sett mye lavere kvote enn det de hadde i 2006. Dette førte til et press

for å få økt disse fartøyenes kvoter, og 12. mars ble kvotene økt som følger: Alle fartøy med faktisk lengde over 11 meter og med hjemmelslengde under 10 meter fikk økt kvoten med 20 %. Alle fartøy med faktisk lengde over 15 meter og med hjemmelslengde mellom 10 og 14,9 meter fikk økt kvoten med 15 %. Alle fartøy med faktisk lengde over 21 meter og med hjemmelslengde mellom 15 og 20,9 meter fikk økt kvoten med 5 %.

Av gruppeknoten for fartøy i lukket gruppe over 21 meter er 624 tonn avsatt til distriktskvote. Gruppen er regulert med fartøykvoter, hvor en i utgangspunktet la inn en overregulering på 2,5 %. Dette er samme grad av overregulering som i tidligere år. Overreguleringen er beregnet når en holder distriktskvoten utenfor. Ved årets begynnelse besto gruppen av 180 fartøy med til sammen 2.235 kvotefaktorer. Per 14. mai besto gruppen av 185 fartøy med til sammen 2.287 kvotefaktorer. Når en tar hensyn til de driftskvoter som fiskes av denne flåtegruppen er det totalt 2.531 kvotefaktorer i denne gruppen. Gruppeknoten er beregnet på grunnlag av fartøymassen per 1. januar, og tar ikke høyde for endringer i fartøysammensetning eller inngåtte driftskvoteavtaler.

Per 14. mai er det landet 27.865 tonn, gruppeknoten er overfisket med 1.497 tonn. Dette betyr at også distriktskvoteavsetningen er oppfisket. For fartøy med faktisk lengde over 21 meter og hjemmelslengde mellom 21 og 27,9 meter er det i år ikke foretatt refordelinger. Fartøy med faktisk lengde over 21 meter, men med hjemmelslengde under 21 meter har imidlertid fått kvotetillegg som nevnt over, noe som må avregnes gruppeknoten for fartøy over 21 meter.

Av gruppeknoten for fartøy mellom 15 og 20,99 meter i lukket gruppe er 964 tonn avsatt til distriktskvote. Gruppen er regulert med fartøykvoter, hvor en i utgangspunktet la inn en overregulering på 10 %. I fjor var overreguleringen fra årets begynnelse 4 %. Ved årets begynnelse besto gruppen av 232 fartøy med til sammen 1.835 kvotefaktorer. Per 14. mai besto gruppen av 232 fartøy med til sammen 1.810 kvotefaktorer. Når en tar hensyn til inngåtte driftskvoteavtaler er summen av kvotefaktorene i denne gruppen 1.677. Gruppeknoten er beregnet på grunnlag av fartøymassen per 1. januar, og tar ikke hensyn til endringer i fartøysammensetningen eller inngåtte driftskvoteavtaler.

Per 6. mai er det landet 18.668 tonn, det gjenstår således 2.027 tonn av gruppeknoten når en holder distriktskvoteavsetningen utenfor. For fartøy med faktisk lengde og hjemmelslengde mellom 15 og 20,9 meter er det i år ikke foretatt refordelinger. Fartøy med faktisk lengde mellom 15 og 20,9 meter, men med hjemmelslengde under 15 meter har imidlertid fått kvotetillegg som nevnt over, noe som må avregnes gruppeknoten for fartøy mellom 15 og 20,9 meter.

Fartøy under 15 meter i lukket gruppe og fartøy i åpen gruppe ble i fjor regulert med samlekvoter av torsk, hyse og sei. Som følge av den relativt romslige kvotesituasjonen innenfor hyse og sei relativt til torsk fant en det ikke hensiktsmessig å videreføre samlekvote som reguleringsform i 2007. Det understrekes at samlekvote som prinsipp ikke er forkastet, men at man i 2007 anses å være best tjent med kun en fartøykvoteregulering i torskefisket.

Fartøy mellom 10 og 14,99 meter største lengde var i utgangspunktet overregulert med 26,5 %. En har da holdt fartøy med største lengde mellom 10 og 11 meter og med hjemmelslengde under 10 meter utenfor. Ved årets begynnelse besto gruppen av 1.147 fartøy med til sammen 3.339 kvotefaktorer. Per 14. mai besto gruppen av 1.122 fartøy med til sammen 3.275 kvotefaktorer. Når en hensyn til inngåtte driftskvoteavtaler er det i denne gruppe 3.479

kvotefaktorer. Gruppekvoten er beregnet på grunnlag av fartøymassen per 1. januar, og tar ikke høyde for endringer i fartøysammensetningen eller inngåtte driftskvoteavtaler.

I denne gruppen er gruppekvoten overfisket med 4.635 tonn per 14. mai. For fartøy med faktisk lengde og hjemmelslengde mellom 10 og 14,9 meter er det i år ikke foretatt refordelinger. Fartøy med faktisk lengde mellom 11 og 14,9 meter, men med hjemmelslengde under 10 meter har imidlertid fått kvotetillegg som nevnt over, noe som må avregnes gruppekvoten for fartøy mellom 10 og 14,9 meter.

Fartøy med faktisk lengde under 10 meter og fartøy med faktisk lengde mellom 10 og 10,9 meter og hjemmelslengde under 10 meter i lukket gruppe var i utgangspunktet overregulert med 68 %. Ved årets begynnelse besto gruppen av 812 fartøy med til sammen 1.516 kvotefaktorer. Per 14. mai besto gruppen av 832 fartøy med til sammen 1.554 kvotefaktorer. Når en tar hensyn til driftskvoter er sum kvotefaktorer 1.239. Gruppekvoten er beregnet på grunnlag av fartøymassen pr 1. januar, og tar ikke hensyn til bevegelser i flåten eller inngåtte driftskvoteavtaler.

Som følge av en svak utvikling i fisket ønsket en å foreta en refordeling i denne gruppen forholdsvis tidlig, 12. mars ble derfor fartøykvotene i denne gruppen opphevet. Fartøyene i denne gruppen har således et fritt fiske. Per 14. mai er det fisket 13.208 tonn av denne fartøygruppen, det gjenstår således 4.690 tonn torsk.

Tabellen nedenfor viser antall fartøy i de ulike gruppene og hvilke refordelinger som er gitt. Ref. 20% betyr at fartøyene har fått et maksimalkvotetillegg på 20 % av fartøykvoten.

Tabell 4, Antall fartøy, fritt fiske og refordelinger

Faktisk lengde	Hjemmelslengde			
	Under 10	10 – 14,9	15 – 20,9	21 – 27,9
Under 10	524, fritt fiske	132, fritt fiske	1, fritt fiske	-
10 – 10,9	175, fritt fiske	502	3	-
11 – 14,9	43, Ref. 20 %	557	17	-
15 – 20,9	6, Ref. 20 %	15, Ref. 15 %	198	13
Over 21	3, Ref. 20 %	9, Ref. 15 %	58, Ref 5 %	115

Av tabellen over ser vi at 832 fartøy har fritt fiske, 137 fartøy har fått en økning av kvoten, mens 1.402 ikke har fått noen endring av sin fartøykvote.

Gruppekvoten i åpen gruppe er på 12.882 tonn torsk. Som følge av en svak utvikling i fisket ble kvotene økt med 25 % den 12. mars. 27. mars ble kvotene økt med ytterligere 25 %. Åpen gruppe har per 14. mai fisket 11.946 tonn torsk, det gjenstår således 936 tonn torsk av avsetningen til denne gruppen.

På bakgrunn av utviklingen i fisket så langt i år, hvor 2 grupper allerede har overfisket sine gruppekvoter, er det grunn til å forvente et overfiske av kystflåten på årsbasis. En forventer at det ved årsskiftet vil gjenstå en liten restkvote i gruppen under 10 meter og i gruppen mellom 15 og 21 meter. Overfisket i gruppen over 21 meter skyldes delvis bevegelser i flåten og kan

således i noe grad oppveies av et underfiske i gruppen 15 – 21 meter, men størst betydning har driftskvoteordningen i forhold til at overreguleringen blir en annen enn forutsatt.

Samlet sett er det grunn til å forvente et overfiske på årsbasis i lukket gruppe på i størrelsesorden 10.000 tonn, i tillegg kommer distriktskvoteordningen på til sammen 1.588 tonn.

Erfaringen fra årets fiske er at overreguleringen ble satt for høyt. Det har i tillegg vært en utstrakt bruk av driftsordningen, noe som medfører at kvoteutnyttelsen er noe høyere enn hva den ellers ville ha vært.

Gjennomgangen av reguleringsgruppene i lukket gruppe viser at reguleringsopplegget er komplisert. Med mange reguleringsgrupper blir det vanskelig å oppnå målet om at alle gruppekvoteene skal oppfiskes uten å risikere et overfiske. Som tabell 3 viser er også driftskvoteordningen en utfordring å ta høyde for. Det er Fiskeridirektørens bestemte oppfatning at reguleringsopplegget i fisket etter torsk må forenkles betydelig i 2008. Se sak 3/2007.

1.1.3 KYSTTORSKPROBLEMATIKK I LOFOTEN

Etter gjeldende regulering er alt fiske forbudt første halvår i et område i Vestfjorden ("Henningsværboksen"), med unntak av fiske med håndsnøre eller fiskestang. Dersom Lofotopsynet settes i dette området, er det likevel adgang for fartøy under 15 meter som fisker med andre konvensjonelle redskaper enn snurrevad eller flytegarn. I tillegg kan Fiskeridirektoratet åpne for at slike fartøy uavhengig av lengde får fiske i området, dersom det anses å være tilstrekkelig store konsentrasjoner av skrei. I år ble ikke oppsynet satt i dette området, og det kom derfor krav om at Fiskeridirektoratet måtte gjennomføre et prøvefiske for å undersøke om det kunne være grunnlag for likevel å åpne for fiske.

På denne bakgrunn fikk oppsynssjefen i samarbeid med Fiskeridirektoratet Region Nordland gjennomført prøvetaking av torsk i "Henningsværboksen" 26. og 27. mars 2007. Prøvetakingen ble gjort med et snurrevadfartøy valgt etter innspill fra Nordland Fylkes Fiskarlag, samt Havforskningsinstituttets fartøy "Amigo 2". Torsken ble typebestemt ut fra DNA-analyser og undersøkelser av otolitter. Resultatene fra disse prøvene, samt fra prøver tatt andre steder i Lofoten, er gjengitt i rapporten "Kysttorsk og skrei i Lofoten 2007" fra Fiskeridirektoratet Region Nordland/Fiskerikontoret i Svolvær (tilgjengelig på <http://www.fdir.no>). Prøvene fra "Henningsværboksen" viste at fangstene var enten utelukkende kysttorsk eller hadde en sterk overvekt av kysttorsk. Det ble derfor ikke funnet grunnlag for å åpne for fiske i området.

